

своєних навичок у нові ситуації, які вимагають їх творчого застосування (власне комунікативної діяльності).

У руслі висловлених позицій зауважимо, що ефективність процесу формування готовності до професійного спілкування забезпечується шляхом залучення студентів до діяльності, яка максимально моделює виробничий процес і створює умови для професійно орієнтованого спілкування.

Література

1. Жолобов Ю. В. Путь к диалогу. Психология делового общения. — Саратов: ОВУ, 1989. — 173 с.
2. Искусство управления конкретными ситуациями/ Сост. Г. Х. Попов. — М.: Просвещение, 1987. — 211 с.
3. Комінко С., Курант Л., Самборська О., Фетодюк Т., Ніколаєнко С. Психологія в менеджменті. Навчальний посібник. — Тернопіль, ЕКСА, 1999. — 400 с.

Д. О. Барабась, канд. екон. наук, старш. викл.,
О. С. Останкова, асист.,
кафедра менеджменту

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ НАВИЧОК ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-КРЕАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Вища освіта, вільне володіння принаймні двома іноземними мовами, системне мислення, інноваційність, здатність до безперервного самовдосконалення, мобільність ... — це тільки деякі побажання, що висловлюються роботодавцями пошукачам сьогодні. Парадоксально, однак, молодому спеціалісту — вчорашньому випускникові університету для першого працевлаштування необхідні набагато більше навичок і вмінь, ніж працюючій вже особі. Серед останніх ключову роль відіграє здатність грамотно представити себе, свої професійні здобутки та потенційні можливості. Оскільки набуття такого роду майстерності відбувається виключно через практику¹, вважаємо за потрібне звернути увагу на доцільність врахування даного моменту при організації навчального процесу.

¹ Мэндел С. Навыки эффективной презентации. — М.: Нева, 2003. — 96 с.

Досвід кафедри менеджменту показує, що поглиблений рівень засвоєння теоретичного матеріалу курсу, завдяки якому і забезпечується реалізація інноваційно-креативної складової навчального процесу¹, досягається лише за умови розгляду на заняттях ситуаційних вправ, проблемних питань управління, що виникають на підприємстві. Окрім цього, з впевненістю можна стверджувати, що саме під час презентації та обговорення рішень кейсів відбувається становлення спеціалістів дослідницького (креативного) типу, яких так потребує сучасний ринок праці.

Проведення семінарських і практичних занять з дисциплін «Управління конкурентоспроможністю підприємства» та «Операційний менеджмент» протягом 2005 р. в черговий раз підтвердило не лише актуальність, а й результативність вищезазначених форм активізації навчального процесу. Поєднання групової роботи, пошукових завдань з проблематики ситуаційної справи і підготовка презентацій отриманих результатів з використанням інформаційно-комунікаційних засобів² — викликало ентузіазм і творчу наполегливість студентів, дозволило їм розвинути та закріпити навички збору і аналізу інформації, наочного представлення результатів власних досліджень.

Проте, за деякими дисциплінами, як, наприклад, «Менеджмент», викладачів позбавлено можливості актуалізації навичок презентації та публічних виступів у студентів через обмеження розкладу занять: дві години практики на два тижні, — тоді як мінімально необхідним часом для повноцінного³ розгляду ситуаційної справи з однією академічною групою вважаються чотири години⁴.

Розширення практики застосування активних методів навчання можливе за умов запровадження в університеті такої форми організації навчального процесу, як факультативні заняття з предметів, що входять до складу обов'язкової програми навчання. Під час них студенти працюють самостійно над вирішенням ситуаційних вправ у малих робочих підгрупах, але під наглядом викладача, у котрого, в разі потреби, можуть отримати необхідну консультацію чи пораду. Таким чином забезпечується «занурення» студентів у матеріали дисципліни, кваліфікована підтримка

¹ Омельяненко Т. В., Задорожна Н. В. Операційний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003. — 236 с.

² Портативні комп'ютери, пакети спеціалізованих програмних продуктів, мультимедійні проектори і т.д.

³ Видача завдання, пояснення, представлення рішень, дискусія.

⁴ <http://www.ecch.com/> — матеріали сайту незалежної неприбуткової міжнародної організації «ЕССН», Велика Британія, Сполучені Штати Америки.

засвоєння матеріалу, а також отримують розвиток міжособистісні комунікаційні та презентаційні навички.

А. С. Бебело, канд. екон. наук, доц.,
кафедра політичної економії
ф-тів управління та маркетингу

ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ: ДИДАКТИЧНО-ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТ

Результативність самостійної роботи студентів (СРС) з вивчення університетських дисциплін, як відомо, залежить від надзвичайно широкого спектру складових. Серед останніх, в якості вихідних, правомірно виділити: планування і організацію навчального процесу; науково обґрунтоване визначення змісту та обсягу знань, які студенти мають отримати; кількості часу, передбаченого (затраченого) на засвоєння цих знань; характер узагальнення і класифікації їх при викладі та системності контролю за рівнем усвідомлення навчального матеріалу тощо.

Обговорення в науково-педагогічних колах цих та інших проблем суттєво актуалізувалося з початком безапеляційного «великого походу» українських ВНЗ у формат Болонського процесу. Безальтернативність стратегічного розвитку наших ВНЗ Болонському вектору асоціюється з сучасними досягненнями генної інженерії, коли вже клонують не тільки рослини, а й живі істоти. Аналогічні дії часто відбуваються з навчальним процесом нашої вищої школи, а відповідно — і його центральними суб'єктами: викладач та студент. Тому «механічна асиміляція» наших ВНЗ у європейський освітянський простір буде помилковим процесом: логічно, методично та методологічно.

Безсумнівно, що нагальна необхідність трансформації української вищої освіти потребує: по-перше, подальшого глибокого аналізу відповідних тут власних реальних процесів та узагальнень світового досвіду (а не лише європейського); по-друге, збереження та розвитку кращих національних дидактичних традицій і надбань. Адже наші викладачі, у своїй масі, ніколи не були просто «ремісниками». Вони завжди несли в дидактиці творчість, як джерело педагогічного натхнення, чим і «підігрівали» жадою до знань у студентів. Саме через новаторство у навчанні та науково-методичній роботі, а відповідно і вихованні молоді, наша вища освіта займала в недалекому минулому провідні позиції.